

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 22.5.2017
COM(2017) 517 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim programom reform Malte za leto 2017

in mnenje Sveta o programu Malte za stabilnost za leto 2017

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim programom reform Malte za leto 2017

in mnenje Sveta o programu Malte za stabilnost za leto 2017

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije²,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta³,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija je 16. novembra 2016 sprejela letni pregled rasti⁴, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2017. Evropski svet je na zasedanju 9. in 10. marca 2017 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda rasti. Komisija je 16. novembra 2016 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja⁵, v katerem Malte ni opredelila kot ene od držav članic, za katere bo opravljen poglobljen pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi priporočilo za priporočilo Sveta glede ekonomske politike euroobmočja. To priporočilo je Evropski svet potrdil na zasedanju 9. in 10. marca 2017, Svet pa ga je sprejel 21. marca⁶.

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² COM(2017) 517 final.

³ P8_TA(2017)0038, P8_TA(2017)0039 in P8_TA(2017)0040.

⁴ COM(2016) 725 final.

⁵ COM(2016) 728 final.

⁶ 2017/C92/01.

- (2) Malta bi morala kot država, katere valuta je euro, in zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev v ekonomski in monetarni uniji zagotoviti, da v celoti in pravočasno izvede priporočilo za euroobmočje, ki je izraženo v priporočilu 2 spodaj.
- (3) Poročilo o državi za Malto⁷ za leto 2017 je bilo objavljeno 22. februarja 2017. V njem so bili ocenjeni napredek Malte pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je Svet sprejel 12. julija 2016, nadaljnje ukrepanje po priporočilih, sprejetih v prejšnjih letih, in napredek pri doseganju njenih nacionalnih ciljev iz strategije Evropa 2020⁸.
- (4) Malta je 18. aprila 2017 predložila nacionalni program reform za leto 2017, 2. maja 2017 pa program za stabilnost za leto 2017. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (5) Ustrezna priporočila za posamezne države so bila upoštevana pri programih držav članic za evropske strukturne in investicijske sklade (sklade ESI) za obdobje 2014–2020. Kot je predvideno v zakonodaji o skladih ESI⁹, lahko Komisija od države članice zahteva, da pregleda svoje programe skladov ESI in jih spremeni, kadar je to potrebno za podporo izvajanju ustreznih priporočil za to državo. Komisija je zagotovila dodatne smernice o uporabi teh pravil¹⁰.
- (6) Za Malto trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast. Vlada v programu za stabilnost za leto 2017 načrtuje ohranitev presežka v nominalnem smislu v obdobju 2017–2020. Srednjeročni proračunski cilj, tj. uravnotežen proračunski položaj v smislu BDP, bo še naprej izpolnjen z nekaj pozitivne rezerve v celotnem obdobju programa. V skladu s programom za stabilnost naj bi dolg sektorja država kot odstotek BDP ostal pod referenčno vrednostjo 60 % in se postopno znižal z 58,3 % BDP v letu 2016 na 47,6 % v letu 2020. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske projekcije, je za leto 2017 verjeten, za obdobje 2018–2020 pa previden. Hkrati obstajajo možna tveganja pri izvajanju, povezana z izvrševanjem proračuna.
- (7) Svet je 12. julija 2016 Malti za leto 2017 priporočil, naj doseže letno fiskalno prilagoditev v višini 0,6 % BDP, da bi se približala srednjeročnemu proračunskemu cilju. Podatki o realizaciji kažejo, da je Malta srednjeročni proračunski cilj dosegla že v letu 2016. Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2017 naj bi se strukturni saldo povečal s presežka v višini 0,4 % BDP v letu 2017 na 0,7 % BDP v letu 2018 in tako ostal nad srednjeročnim proračunskim ciljem. Na splošno Svet meni, da bo Malta v letih 2017 in 2018 izpolnjevala določbe Pakta za stabilnost in rast.
- (8) Ne glede na doseganje srednjeročnega cilja tri leta pred rokom so povečanja odhodkov presegla rast potencialnega proizvoda. Če se bo to nadaljevalo, bo

⁷ SWD(2017) 83 final.

⁸ COM(2017) 90 final.

⁹ Člen 23 Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

¹⁰ COM(2014) 494 final.

predstavljalo izziv za vzdržnost javnih financ, zlasti v primeru nepričakovanih pretresov na strani prihodkov. Nacionalni organi so izvedli preglede porabe na nekaterih področjih porabe, ki so še posebej pomembna za vzdržnost, kot so zdravstvo, izobraževanje in usposabljanje ter socialna varnost. Njihova uspešnost pri doseganju cilja bo odvisna od pravočasne in učinkovite izvedbe priporočil, sprejetih na podlagi teh pregledov. Poleg tega so malteške javne finance dolgoročno še naprej izpostavljene tveganjem za vzdržnost zaradi načrtovanih stroškov, povezanih s staranjem prebivalstva, v sektorjih zdravstva, dolgotrajne oskrbe in pokojnin. Strmo povečanje načrtovanih stroškov, povezanih s staranjem, je večinoma posledica odhodkov za pokojnine, ki naj bi se v skladu s poročilom o staranju prebivalstva za leto 2015 do leta 2060 po ocenah povečali za 3,2 odstotne točke BDP. Nekateri nedavno uvedeni ukrepi bodo verjetno ustvarili prihranke, ki pa najverjetneje ne bodo zadoščali za izravnavo naraščajočih pritiskov na porabo niti ne bodo odločilno izboljšali dolgoročne vzdržnosti, zato bodo morda potrebni dodatni ukrepi.

- (9) Malta je predložila več ukrepov za obravnavo dvojnega izziva pokojninskega sistema, to je zagotavljanja vzdržnosti in obenem ustreznih pokojninskih dohodkov. Ukrepi, uvedeni v proračunu za leto 2017, bodo po pričakovanjih nekoliko zmanjšali tveganje revščine za starejše ter rahlo izboljšali neto nadomestitveno stopnjo zajamčene minimalne pokojnine. Na splošno kazalniki ustreznosti pokojnin še vedno kažejo precejšnje možnosti za izboljšanje, tudi pri zmanjšanju velike vrzeli v pokritosti med spoloma.
- (10) Zastoji v cestnem prometu so postali ovira za poslovanje in njihovi zunanji (gospodarski in okoljski) stroški so bili ocenjeni na 274 milijonov EUR na leto ter naj bi se še povečevali. Poleg tega se emisije toplogrednih plinov zaradi prometa še naprej povečujejo in Malti verjetno ne bo uspelo doseči njenih ciljev glede emisij do leta 2020. Država je sprejela ambiciozno nacionalno prometno strategijo za obdobje do leta 2050 in operativni krovni prometni načrt za obdobje do leta 2025. Strategija in načrt vsebujeta raznolik sveženj ukrepov za racionalizacijo uporabe osebnih avtomobilov, spodbujanje alternativnih rešitev v zvezi z mobilnostjo ter učinkovitejšo uporabo večmodalnih in javnih prometnih sistemov. Čeprav naj bi ti ukrepi prinesli znatno izboljšanje, naj bi se preobremenjenost še povečevala, emisije toplogrednih plinov zaradi prometa pa naj bi se do leta 2030 le skromno zmanjševale.
- (11) Za finančni sistem je značilno precejšnje število tujih institucij, ki jih je poleg drugih dejavnikov pritegnilo tudi ugodno davčno okolje. Malta je edina država članica EU, ki za obdavčenje podjetij uporablja polni imputacijski sistem in nudi sistem vračljivih davčnih odbitkov. Ima obsežno mrežo sporazumov o dvojnem obdavčevanju in privlačen status davčnega rezidenta za posameznike. Vendar predstavlja nadzor nad mednarodno usmerjenim poslovanjem izziv. Finančni sektor izvaja večino svojih dejavnosti zunaj Malte. Zmogljivost razmeroma majhnega nadzornega organa za nadziranje velikega sistema, zlasti v zavarovalniškem, pa tudi bančnem sektorju, je pod pritiskom. Malteški organ za finančne storitve je v posvetovanju z ECB pred kratkim zaprosil za odvzem dovoljenja za opravljanje bančnih storitev malemu ponudniku spletnega bančništva, ki zbira depozite tudi zunaj Malte.
- (12) V pravosodnem sistemu je kljub doseženemu napredku potrebno dodatno izboljšanje učinkovitosti. Čeprav je vlada predlagala nove ukrepe o drugi možnosti in insolventnosti, dolgi insolvenčni postopki in postopki za odpust dolgov škodijo kakovosti poslovnega okolja na Malti. Poleg tega okvir za odpust dolgov ne določa

časovnega roka, zato ni pravne varnosti. Za odpravo teh pomanjkljivosti je bila predlagana sprememba zakona o gospodarskih družbah, ki uvaja znatne spremembe pravnega okvira o insolventnosti, med katerimi je na primer možnost mediacije. Predlog spremembe je trenutno v parlamentarni obravnavi. Učinek opisanih sprememb ter njihov končni obseg in ubeseditev bo treba še analizirati.

- (13) Na celotnem spektru znanj in spretnosti prihaja do pomanjkanja delovne sile, prilagajanje ponudbe znanj in spretnosti potrebam trga dela pa še vedno ni dokončano. Znatno delež malteške delovne sile je še vedno nizko usposobljen. Čeprav se stopnja izobrazbe viša, je stopnja zgodnjega opuščanja šolanja še vedno visoka in med mladimi je pridobivanje osnovnih znanj še vedno šibko. Dostop do vseživljenjskega učenja in udeležba v njem – s sodelovanjem delodajalcev – se izboljšujeta tudi med nizko usposobljenimi, vendar je treba glede na obseg izziva nadaljevati s tovrstnimi prizadevanji. Po pričakovanjih bodo znatne naložbe v sistem izobraževanja in usposabljanja začele prinašati rezultate, zlasti če bodo ukrepi v prihodnosti ohranjeni in izboljšani, predvsem prek nedavno ustanovljenega nacionalnega sveta za znanja in spretnosti. Stopnje zaposlenosti se enakomerno izboljšujejo in brezposelnost se je znižala pod 5 %. Vendar je udeležba na trgu dela še vedno med najnižjimi v EU, zlasti med starejšimi osebami in nizko usposobljenimi ženskami, kar kaže tudi na preostala tveganja socialne izključenosti pri tistih, ki niso opremljeni za prilagajanje na hitro spreminjajoče se gospodarstvo. Zato je treba sedanje naložbe v to politiko ohraniti in skrbno spremljati nadaljnji razvoj.
- (14) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla izčrpno analizo ekonomske politike Malte in jo objavila v poročilu o državi za leto 2017. Prav tako je ocenila program za stabilnost in nacionalni program reform ter ukrepanje po priporočilih, ki jih je Malta prejela v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialnoekonomsko politiko na Malti, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami EU.
- (15) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje¹¹ pa je izraženo zlasti v priporočilu 1 spodaj –

PRIPOROČA, da Malta v letih 2017 in 2018 ukrepa tako, da:

1. Poveča obseg tekočih pregledov porabe na širši javni sektor in uvede javnofinančne odhodke na podlagi uspešnosti.
2. Zagotovi učinkovit nadzor nad mednarodno usmerjenim poslovanjem finančnih institucij, ki imajo dovoljenje za poslovanje na Malti, v sodelovanju z nadzorniki v državah, v katerih ta podjetja poslujejo.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*

¹¹ V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.